

Port naczyniowy

Informacje i zalecenia dla osób po implantacji portu dożylnego

Port naczyniowy to całkowicie implantowany (wszczepiony) podskórnym system dostępu dożylnego do użytku długoterminowego.

- **Za pomocą portów można podawać leki**, w tym chemioterapeutyki, w postaci pojedynczych wstrzyknięć lub wlewów dożylnych, przetaczać płyny oraz preparaty krwiopochodne, a także pobierać próbki krwi do badań. Jedna igła może być utrzymywana w porcie do 7 dni, co oznacza jedno ukłucie na tydzień leczenia. Igła usuwana jest przed wyjściem pacjenta do domu.
- **Port może być używany od razu po wszczępieniu.** Po wygojeniu rany pooperacyjnej (10-14 dni), pacjent z portem może prowadzić normalne życie, kąpać się, uprawiać sport. Jedynym ograniczeniem są zajęcia związane z napięciem w okolicach wszczępienia portu i przebiegu cewnika – przeciwwskazane jest dźwiganie dużych ciężarów, skoki ze spadochronem, itp. Powikłania późne (po wygojeniu się rany) związane ze stosowaniem portów również występują rzadko i w większości można je skutecznie leczyć bez usuwania portu.
- **Port może być używany nawet przez kilka lat aż do zakończenia leczenia chemioterapią.** W okresie aktywnego leczenia (powtarzane co tydzień, dwa lub trzy cykle chemioterapii) nie jest wymagane dodatkowe płukanie portu. Jeżeli port nie jest używany dłużej niż 3 miesiące, należy raz na kwartał zgłosić się na płukanie portu do ośrodka, w którym prowadzona jest chemioterapia.
- **Po upływie 6-12 miesięcy** od zakończenia leczenia, w porozumieniu z lekarzem prowadzącym (onkologiem), pacjent może zgłosić się na usunięcie portu. Jest to zabieg przeprowadzany w trybie chirurgii jednego dnia, w znieczuleniu miejscowym.

Zalecenia – pierwsze 10 dni po zabiegu

1. Unikaj zabrudzenia i/lub zamoczenia opatrunku.
2. Zmiany opatrunków.
 - 2a. Jeśli port jest używany (igła w porcie) w czasie pobytu w szpitalu - zmiany opatrunku dokonuje personel medyczny.
 - 2b. Jeśli port nie jest używany (nie ma igły w porcie) lub nie znajduje się Pani/Pan w szpitalu – zmiany opatrunku należy wykonać samodzielnie co 1-2 dni i zawsze gdy jest zabrudzony, zamoczony lub częściowo odklejony.

Sposób postępowania:

- Dobrze umyj ręce wodą z mydłem.
 - Zdejmij opatrunek, nie dotykając rany.
 - Załóż nowy jałowy plaster z opatrunkiem (samoprzylepny opatrunek włókninowy lub foliowy albo jałowy gazik przyklejony plastrem) tak, aby pokrywał całą ranę pooperacyjną na klatce piersiowej.
3. Jałowy opatrunek należy nosić przez:
 - Około 10 dni - do czasu usunięcia szwów.
 - 24 godziny po usunięciu szwów skórnych.
 - Cały czas dopóki igła znajduje się w porcie (tzn. zawsze w czasie użytkowania portu).
 - 12 godzin po wyjęciu igły z portu (na miejsce nakłucia).

4. Od drugiego dnia po zabiegu można brać prysznic (mycie pod bieżącą wodą) pod warunkiem, że nie ma igły w porcie.

Sposób postępowania:

- Zdejmij plaster [nie trzeba zdejmować plastra, jeśli jest wodonieprzepuszczalny (tzw. opatrunek foliowy)].
 - Nie nakładaj produktów myjących lub innych na gojącą się ranę.
 - Weź prysznic.
 - Delikatnie osusz ranę jałowym gazikiem (nie trzyj rany).
 - Nie przecieraj rany środkiem dezynfekcyjnym.
 - Załóż nowy suchy jałowy opatrunek.
5. Kąpiel w wannie lub pływanie jest przeciwwskazane przez pierwsze 10 dni po zabiegu lub gdy igła znajduje się w porcie.
 6. Aby zapobiec wystąpieniu dolegliwości bólowych spowodowanych zabiegiem, zalecane jest przez pierwsze 2 dni po zabiegu zażycie metamizolu 1 g i/lub paracetamolu 1 g i/lub ibuprofenu 200 mg co 6 godzin (jeśli nie ma przeciwwskazań). Leki te są dostępne są bez recepty.

Informacje i zalecenia - ogólne

1. Port może być używany bezpośrednio po zabiegu implantacji (wszczepienia). Zarówno do podania chemioterapii, jak i do innych celów.
2. Od dnia zabiegu można spać na brzuchu/boku po stronie implantacji (wszczepienia) portu pod warunkiem, że w porcie nie znajduje się igła i jeśli nie sprawia to dolegliwości.
3. Ograniczenie codziennej aktywności fizycznej nie jest wymagane.
4. Wyczynowe/intensywne uprawianie sportów nie jest wskazane przez najbliższy miesiąc po zabiegu implantacji (wszczepienia) portu.
5. By uniknąć uszkodzenia komory i cewnika portu, nie zaleca się:
 - Uprawiania sportów ekstremalnych lub kontaktowych.
 - Noszenia plecaka lub torby, jeśli pasek uciska na port.
 - Wykonywania ćwiczeń związanych z napięciem mięśni obręczy barkowej (np. podciąganie się na drążku).
6. Należy dbać, by skóra nad portem nie była wysuszona. W razie potrzeby stosować środki nawilżające lub natłuszczające skórę (ale dopiero po wygojeniu się rany).

Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa w trakcie użytkowania portu

1. Nie przechylaj igły umiejscowionej w porcie.
2. Nie pozostawiaj igły lub igły z dołączonym przewodem (drenem) otwartych.
3. Natychmiast poinformuj personel medyczny, jeśli podawany płyn przestaje płynąć swobodnie lub nie płynie.
4. Natychmiast poinformuj personel medyczny, jeśli w dołączonym do igły przewodzie (drenie) pojawi się krew.
5. Skontaktuj się ze swoim lekarzem, jeśli zauważ zmiany w wyglądzie obszaru wokół portu.